

Finančné sprostredkovanie a dôverné údaje o klientoch

Winkler, M., Slezáková, A., Veterníková, M.*

WINKLER, M., SLEZÁKOVÁ, A., VETERNÍKOVÁ, M.: Finančné sprostredkovanie a dôverné údaje o klientoch. *Právny obzor*, 108, 2025, č. 2, s. 159 – 180. <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2025.2.04>

Financial intermediation and confidential client data. In the presented paper, we address the issue of misuse of confidential data being represented by a client list, specifically in the relationship between an independent financial agent and a subordinate financial agent. This is a rather burning issue when a subordinate financial agent breaks away from its existing contractual partner – the independent financial agent, and, together with the database of clients that the subordinate financial agent has acquired, or even the “core“-clients of the independent financial agent, migrate to another independent financial agent, of course, with the aim of commercially exploiting this database. This issue has been and still is the cause of many disputes, on the other hand, it has given rise to the emergence of strong distribution networks operating in the area of financial intermediation in the Slovak Republic. On the other hand, it is also an interesting and so far not comprehensively solved interdisciplinary legal problem, because the legal institute of the client database can be viewed from several perspectives, whether private or public law. Our approach, which we implement in this article, includes a commercial law perspective – from the perspective of trade secret regulation, a civil law perspective – from the perspective of a special right to the database and finally an administrative law perspective – from the perspective of data protection. We apply all these perspectives through the prism of public law regulation of the business of financial agents, which we classify as a branch of financial law. We will also touch marginally on the criminal law aspects of insider protection.

Key words: *independent financial agent, subordinate financial agent, confidential information, trade secret, special database right, personal data*

Úvod

Cieľom príspevku je identifikovať právne okolnosti a následky migrácie klientskych zoznamov ako typu dôverných informácií v rámci typickej a v Slovenskej republike sa často vyskytujúcej situácii, ktorou je presun podriadeného finančného agenta od jedného samostatného finančného agenta k inému samostatnému finančnému agentovi. V rámci toho sa snažíme zodpovedať na otázku, či je takáto migrácia zakázaná *per se* alebo existujú prípady, keď je dovoľaná. Zároveň sa pokúsime definovať následky, ktoré pri takejto migrácii zoznamu klientov hrozia podriadenému finančnému agentovi, ktorý sa jej dopustil. Aby sme dosiahli popísaný cieľ, musíme sa na dôverné informácie pozrieť z viacerých hľadísk, či už súkromnoprávných (z pohľadu obchodného práva i občianskeho práva) alebo verejnoprávných (z pohľadu správneho práva i trestného práva). To všetko sa deje na pozadí analýzy súvisiacich finančnoprávných inštitútov odvodených zo zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve.

* JUDr. Ing. Martin Winkler, PhD., odborný asistent na Katedre medzinárodného práva Fakulty medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave.

JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD., JUDr. Mária Veterníková, PhD., odborné asistentky na Katedre obchodného práva Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave.

V tomto článku nepopisujeme ani neanalyzujeme súčasný stav spracovania problematiky sprístupňovania dôverných údajov o klientoch pri výkone finančného sprostredkovania v domácej právnickej literatúre, pretože podľa našich vedomostí na Slovensku ani v Českej republike neboli tieto otázky dosiaľ vedecky spracované.

V tomto príspevku sme použili vedecké metódy všeobecného charakteru, najmä analýzu, syntézu, indukciu, dedukciu a zovšeobecnenie (generalizáciu), ako aj špeciálneho charakteru, najmä komparáciu, interpretáciu a analógiu.

1. Podriadený finančný agent ako „hlavný činiteľ“ (*spiritus agens*) v distribučnej sieti samostatného finančného agenta

Z hľadiska subjektov oprávnených na realizáciu finančného sprostredkovania možno právo finančného trhu charakterizovať ako diapazón právnych noriem určujúcich povinnosti a práva v súvislosti so začatím, uskutočňovaním a ukončením podnikania *sui generis*. Pritom predmetná charakteristika vychádza z podstaty finančného sprostredkovania, ktoré reprezentuje predovšetkým interakcia medzi finančným agentom a klientom. Z legálnej definície finančného sprostredkovania zakotvenej v ustanovení § 2 zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnom sprostredkovaní“) abstrahujeme, že esenciou predmetnej aktivity je poskytovanie informácií kľúčových pre uzatváranie zmluvy o poskytnutí finančnej služby a samotné uzatvorenie zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Vychádzajúc z uvedenej idey, zákonodarca ďalej subsumuje pod pojem finančného sprostredkovania súbor ďalších nadväzujúcich a súvisiacich aktivít, ktoré z časového hľadiska predchádzajú alebo nasledujú po okamihu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby.

Pojmovým znakom finančného sprostredkovania je zároveň funkcia finančného agenta ako medzičlánku medzi klientom a finančnou inštitúciou. Osobitne dôrazne predmetný pojmový znak reprezentuje vo svojej činnosti podriadený finančný agent.

Podriadeného finančného agenta možno charakterizovať ako právnickú alebo fyzickú osobou, ktorá je obligatórne zapisovaná do registra finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie (ďalej len „register“). Pred realizáciou finančného sprostredkovania a zápisom do registra predstavuje esenciálnu požiadavku formulovanú platnou právnou úpravou na realizáciu finančného sprostredkovania v kategórii podriadeného finančného agenta uzatvorenie písomnej zmluvy so samostatným finančným agentom. Zmluvný vzťah so samostatným finančným agentom bude *conditio sine qua non* finančného sprostredkovania v kategórii podriadeného finančného agenta. Aj keď oboma zmluvnými stranami sú podnikatelia, platná právna úprava zakotvuje istý stupeň hierarchie, keďže samostatný finančný agenta je navrhovateľom na zápis podriadeného finančného agenta¹ a vykonáva nad ním delegovaný dohľad. Delegovaný dohľad tvorí aktivitu

¹ Porov. ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o finančnom sprostredkovaní.

samostatného finančného agenta, ktorý bude dohliadať na podnikanie podriadeného finančného agenta, aby dodržiaval všeobecne záväzné právne predpisy v rozsahu, v akom sa vzťahujú na finančné sprostredkovanie a samostatný finančný agent bude dohliadaný, ako túto povinnosť plní, zo strany Národnej banky Slovenska. Inštitút delegovaného dohľadu podľa nášho názoru vychádza z idey, že samostatný finančný agent reprezentuje kategóriu finančného agenta, ktorému je udeľované príslušné povolenie na vykonávanie činnosti Národnou bankou Slovenska v konaní vo veciach dohľadu, v ktorom znáša dôkazné bremeno vzťahujúce sa na personálnu, technickú, organizačnú pripravenosť, ako aj na spôsobilosť na disponovanie sieťou podriadených subjektov, čím preukazuje schopnosť podnikat' na finančnom trhu a na základe čoho bude samostatný finančný agent oprávnený dohliadať na podriadených finančných agentov.

Z definície podriadeného finančného agenta je zrejmé, že z hľadiska rozsahu je tento subjekt viazaný na podnikateľské oprávnenie samostatného finančného agenta, t. j. nemôže vykonávať finančné sprostredkovanie v iných sektoroch, než samotný samostatný finančný agent. Jeho činnosť však môže byť užšia, t. j. nemusí pokrývať všetky tieto sektory.² Na druhej strane je možná kumulácia jeho právneho postavenia, t. j. podriadený finančný agent môže byť súčasne viazaným finančným agentom finančnej inštitúcie³ alebo samostatným finančným agentom.⁴ Dvojaký status podriadeného finančného agenta a zároveň viazaného finančného agenta sa však neuplatní na finančného agenta vykonávajúceho finančné sprostredkovanie na základe písomnej zmluvy s finančnou inštitúciou, ktorá má povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta. Zákon o finančnom sprostredkovaní v ustanovení § 9 ods. 2 výslovne konštatuje, že takýto subjekt sa bude považovať iba za podriadeného finančného agenta. Pokiaľ by však vykonával pre takúto finančnú inštitúciu finančné sprostredkovanie len vo vzťahu k ňou poskytovaným finančným službám, napriek jej statusu samostatného finančného agenta by bol naďalej vo vzťahu k nej len viazaným finančným agentom.⁵

Charakteristickou črtou uskutočňovania finančného sprostredkovania podriadenými finančnými agentmi je ich interakcia s klientom, resp. s potenciálnym klientom. Jadro ich aktivít smeruje práve k osloveniu a získavaniu nových klientov, čím plnia nezastupiteľnú úlohu v distribučnej sieti samostatného finančného agenta.

2. Realizácia finančného sprostredkovania a právna povaha dôverných údajov o klientoch

Podriadený finančný agent, ako aj jeho navrhovateľ na zápis do registra, predstavujú podnikateľov podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný

² WINKLER, M. Komentár k § 9. In SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020, s. 85.

³ Obdobne KRAVECOVÁ, D. *Finančné sprostredkovanie – Ako podnikat' legálne*. Bratislava : Iuris Libri, 2016, s. 58.

⁴ WINKLER, M. Komentár k § 9. In SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020, s. 85.

⁵ Tamže.

zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákoník“). Jedným z hlavných cieľov ich podnikania bude umiestniť na trhu produkty – finančné služby.

Každá distribučná stratégia sa musí zakladať na správnej identifikácii cieľových segmentov, ich potrieb, požiadaviek a očakávaní.⁶

Finančné inštitúcie pri distribúcii finančných služieb používajú predovšetkým samostatných a viazaných finančných agentov. Samostatní finanční agenti s cieľom zabezpečiť čo najväčší počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí finančnej služby ako odbytový kanál využívajú svojich podriadených finančných agentov. V praxi sa za predmetným účelom aplikujú rôzne multi-level-marketingové schémy. Cieľ týchto stratégií tvorí naplnenie znaku legálnej definície podnikania, ktorá je zakotvená v Obchodnom zákoníku, a to účel dosiahnutia zisku. V tomto kontexte konštatujeme, že pri uskutočňovaní podnikania *sui generis*, t. j. finančného sprostredkovania, závisí dosiahnutie zisku od počtu uzatvorených zmlúv o poskytnutí finančnej služby a ich objemu. Legálna definícia zmluvy o poskytnutí finančnej služby na účely zákona o finančnom sprostredkovaní je tvorená enumeratívnym výpočtom zmluvných typov zakotvených v osobitných predpisoch reglementujúcich jednotlivé sektory finančného trhu. Spoločný znak predmetnej skupiny zmlúv predstavuje skutočnosť, že jednu zo zmluvných strán vždy bude tvoriť klient, a to profesionálny či neprofesionálny. Z uvedeného možno abstrahovať, že klient a zmluva o poskytnutí finančnej služby, ktorú uzatvára, vedie k dosiahnutiu zisku, jednak na strane finančnej inštitúcie a jednak na strane finančného agenta. Logicky, zoznam klientov hrá pri finančnom sprostredkovaní kľúčovú rolu. V súvislosti so zmluvným vzťahom medzi samostatným finančným agentom a podriadeným finančným agentom je potrebné uviesť, že majiteľom zoznamu klientov je samostatný finančný agent, ktorý si od okamihu vzniku oprávnenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta zoznam klientov vytvára a tento zoznam tvorí jeho obchodné tajomstvo.⁷

Zákonná definícia obchodného tajomstva obsiahnutá v ustanovení § 17 Obchodného zákonníka vymedzuje podmienky, ktorých kumulatívne splnenie je predpokladom vzniku obchodného tajomstva a získania ochrany prostredníctvom ustanovení Obchodného zákonníka.⁸

Zoznam klientov samostatného finančného agenta predstavujú skutočnosti obchodnej povahy súvisiace s podnikom samostatného finančného agenta, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle samostatného finančného agenta utajené a ten tiež zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje. Zoznam klientov samostatného finančného agenta tvorí obchodné tajomstvo, keďže sú kumulatívne naplnené znaky legálnej definície tohto právneho inštitútu zakotvené v Obchodnom zákoníku.⁹ Právo k ob-

⁶ HASPROVÁ, M. *Marketing finančných inštitúcií: vybrané problémy*. Bratislava : Vydavateľstvo Daniel NETRI, 2008, s. 83.

⁷ SLEZÁKOVÁ, A. Zoznam klientov ako predmet obchodného tajomstva samostatného finančného agenta. In *Studia Commercialia Bratislavensia*. 2021, č. 2, s. 148.

⁸ BARKOCI, S., PATAKYOVÁ, M. Komentár k § 17 [Vymedzenie pojmu]. In PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákoník*. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 90.

⁹ Bližšie pozri SLEZÁKOVÁ, A. Zoznam klientov ako predmet obchodného tajomstva samostatného finančného agenta. In *Studia Commercialia Bratislavensia*. 2021, č. 2, s. 145 – 148. Autorka tu podrobne

chodnému tajomstvu nie je časovo obmedzené, trvá, pokiaľ sú kumulatívne splnené podmienky stanovené v ustanovení § 17 Obchodného zákonníka. Hlavnou funkciou obchodného tajomstva je ochrana určitej skutočnosti pred konkurenciou.¹⁰ Obchodné tajomstvo je súčasťou nehmotného majetku podnikateľa, čo je však pomerne všeobecný pojem, ktorý zahŕňa niekoľko rôznych druhov majetku, ako sú značky, patenty, dizajny, licencie, goodwill a iné. Vzhľadom na široko definovaný pojem „nehmotný majetok“ je tiež veľmi ťažké ho oceniť, aj keď určite má svoju ekonomickú hodnotu.¹¹

Na základe zmluvného vzťahu so samostatným finančným agentom majú k zoznamu klientov prístup a využívajú ho v rámci svojej činnosti podriadení finanční agenti. Sú pritom povinní obchodné tajomstvo zachovávať.

Zoznam (databáza) klientov samostatného finančného agenta však zároveň spĺňa definíciu databázy chránenej osobitným výlučným právom v zmysle ustanovenia § 135 zákona č. 185/2015 Z. z. autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“). Takáto databáza totiž vykazuje kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do jej získania, čo dáva jej zhotoviteľovi výhradné právo databázu použiť a udeliť súhlas na extrakciu alebo reutilizáciu celého jej obsahu alebo jej kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatnej časti (ustanovenie § 135 ods. 1 autorského zákona). Toto osobitné právo k databáze je odvodené zo smernice o právnej ochrane databáz¹², ktorá ho nazýva právom *sui generis* (pozri jej kapitolu III).¹³ Právo *sui generis* existuje popri autorskom práve k databáze, ktorá predstavuje spôsobom výberu prvkov alebo usporiadaním svojho obsahu vlastný duševný výtvor autora (porov. čl. 3 bod 1. smernice o právnej ochrane databáz, ustanovenie § 131 autorského zákona), čo však v prípade vytvorenia databázy klientov nie je splnené. Pre úplnosť treba dodať, že existujú aj databázy, ku ktorým nevzniká ani autorskoprávna ani osobitná forma ochrany. Pôjde o také databázy, ktoré nebudú výsledkom tvorivej duševnej činnosti a ktoré zároveň nebudú vykazovať podstatný vklad do zhotovenia databázy.¹⁴ Naopak, ak údaje nie sú uložené v databázach, ale sú k dispozícii nesytematizovane, napr. v cloude alebo na sociálnych sieťach, takéto súbory údajov by nespadali pod definíciu databázy.¹⁵

analyzuje jednotlivé definičné znaky obchodného tajomstva a aplikuje ich na prípad klientskych zoznamov samostatného finančného agenta, pričom dospieva k záveru, že zoznamy klientov tieto definičné znaky naplňajú.

¹⁰ KUBÍČEK, P. a kol. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021, s. 55.

¹¹ Porov. GHEZZI, L., MANZINI, R. On the financial evaluation of some intangible assets. In *Liuc papers*. 255, Università Carlo Cattaneo–LIUC, 2012, s. 2.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27. 3. 1996).

¹³ Porov. však právnu úpravu v iných štátoch. Napr. SINELNIKOVA, V. G. Legal problems in the alienation of rights to a client database. In *Trudi po Intellectualnoy Sobstvennosti (Works on Intellectual Property)*, 2023, vol. 47 (4), s. 41 – 53 alebo JEANG, W. W., BROOKS, R. A. Current On-Line Issues. In *Texas Wesleyan Law Review*, vol. 8 (2022), 3, s. 618.

¹⁴ ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. *Autorský zákon*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 880 – 881.

¹⁵ LUNDQVIST, B. Regulating Competition and Property in the Digital Economy– The Interface Between Data, Privacy, Intellectual Property, Fairness and Competition Law. In *Stockholm Faculty of Law Research Paper Series No. 54*. Stockholm : Stockholm University, s. 49.

Zároveň platí, že tá istá databáza môže byť chránená aj autorským právom, aj právom *sui generis*. Vyplýva to z ustanovenia § 135 ods. 6 autorského zákona, podľa ktorého práva autora databázy nie sú dotknuté.¹⁶

Otázkou je, kto je zhotoviteľom databázy klientov, konkrétne, či je ním samostatný finančný agent alebo podriadený finančný agent. Podľa legálnej definície je zhotoviteľom osoba, ktorá iniciovala a zabezpečila zhotovenie databázy (§ 135 ods. 2 autorského zákona). V prípade niektorých klientskych údajov je odpoveď jednoznačná – pokiaľ ide o kmeňových klientov získaných samostatným finančným agentom, je zhotoviteľ databázy jednoznačný. Ako je to však v prípade nových klientov, ktorých získal samotný podriadený finančný agent? Tu sa domnievame, že je potrebné použiť výkladové pravidlo podľa recitálu 41 smernice o právnej ochrane databáz, v ktorého zmysle je zostavovateľom databázy je osoba, ktorá vyvíja iniciatívu a nesie investičné riziko, čo osobitne vylučuje zmluvných partnerov z definície zostavovateľa. Práve podriadeného finančného agenta možno vnímať ako subdodávateľa samostatného finančného agenta, keďže finančné sprostredkovanie nevykonáva úplne samostatne a nezávisle, ale na základe písomnej zmluvy so samostatným finančným agentom, pod jeho vedením a dohľadom (ustanovenia § 9 a § 29 zákona o finančnom sprostredkovaní); v určitých prípadoch dokonca na jeho zodpovednosť a s prevzatím určitých povinností podriadeného finančného agenta (ustanovenie § 30 ods. 7, ustanovenie § 36 ods. 3 zákona o finančnom sprostredkovaní). Aj praktická stránka vytvárania klientskej databázy zodpovedá tomuto subdodávateľskému vzťahu – zvyčajne údaje o skutočnom či potenciálnom klientovi nezádáva podriadený finančný agent do vlastného informačného systému, ale do informačného systému samostatného finančného agenta, ktorý je súčasne prevádzkovateľom tohto systému. Z uvedeného možno vyvodiť, že zhotoviteľom klientskej databázy je samostatný finančný agent, a to napriek tomu, že na jej vytvorení sa môže podieľať podriadený finančný agent.

Napokon treba zdôrazniť, že údaje o klientoch, prípadne ich zástupcoch, pokiaľ ide o fyzické osoby, požívajú aj verejnoprávnu ochranu ako osobné údaje. Osobné údaje sú vo všeobecnom nariadení o ochrane osobných údajov¹⁷ (ďalej aj ako „nariadenie GDPR“) definované ako akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby (tzv. dotknutej osoby), pričom identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby (čl. 4 bodu 1. nariadenia GDPR). Je nepochybné, že do tejto skupiny patria aj identifikačné údaje klienta, resp. potenciálneho klienta samostatného i podriadeného finančného agenta. Právnym základom spracúvania týchto osobných údajov sú:

¹⁶ Tamže.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4. 5. 2016).

- plnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa (čl. 6 bod 1. písm. c) nariadenia GDPR v spojení s ustanovením § 31 zákona o finančnom sprostredkovaní, príp. aj osobitnými predpismi upravujúcimi jednotlivé druhy finančných služieb alebo iné povinnosti subjektov finančného trhu);
- prípadne tiež plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba (klient), alebo vykonanie opatrení pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti dotknutej osoby (potenciálneho klienta) [čl. 6 bod 1. písm. b) nariadenia GDPR];
- vo vzťahu k marketingovým alebo iným komerčným účelom tiež vyjadrenie súhlasu dotknutej osoby (klienta alebo potenciálneho klienta) so spracúvaním svojich osobných údajov na jeden alebo viaceré konkrétne účely [čl. 6 bod 1. písm. a) nariadenia GDPR];
- výnimočne aj iný právny základ, napr. oprávnený záujem prevádzkovateľa [čl. 6 bod 1. písm. f) Nariadenia GDPR].

Prevádzkovateľom, teda fyzickou, resp. právnickou osobou, ktorá sama alebo spoločne s inými určí účely a prostriedky spracúvania osobných údajov (čl. 4 bod 7 nariadenia GDPR), je v tomto prípade samostatný finančný agent prevádzkujúci informačný systém na spracúvanie údajov o klientoch, ktorý používa aj podriadený finančný agent. Ten má postavenie sprostredkovateľa, teda fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa (čl. 4 bod 8 nariadenia GDPR). Predpokladom je však nastavenie tohto režimu v písomnej zmluve medzi samostatným a podriadeným finančným agentom (ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o finančnom sprostredkovaní, čl. 28 ods. 3 nariadenia GDPR). Vo výnimočných prípadoch, napr. keď by podriadený finančný agent prevádzkoval vlastný informačný systém, doň zaznamenával osobné údaje o klientoch, resp. potenciálnych klientoch a z neho ich ďalej poskytoval samostatnému finančnému agentovi, mohol by mať aj podriadený finančný agent postavenie prevádzkovateľa.

3. Fenomén tzv. migrácie podriadených finančných agentov a podriadení finanční agenti ako potenciálni porušovatelia právnych povinností

Ak sa skúma prepojenie medzi poskytovateľom služby a konečným spotrebiteľom, existujú dva hlavné typy distribučných systémov:

- priama distribúcia a
- nepriama distribúcia.¹⁸

Systém priamej distribúcie znamená, že výrobca ponúka svoje produkty a služby priamo, bez účasti sprostredkovateľov, a preto sa musí vytvoriť priamy vzťah medzi výrobcom a konečným spotrebiteľom.¹⁹

Nepriama distribúcia je distribúcia s využitím sprostredkovateľov. Existujú štyri typy nepriamej distribúcie, a to:

- tradičná,

¹⁸ KORAUŠ, A. *Marketing in the financial sector*. Bratislava : Sprint2, 2015, s. 187.

¹⁹ Tamže, s. 193.

- vertikálna,
- horizontálna a
- viackanálová (multikanálová), t. j. prípad, keď inštitúcie využívajú na predaj svojich produktov súčasne niekoľko distribučných kanálov.²⁰

Na základe uvedeného možno konštatovať, že finančné inštitúcie uplatňujú priamu i nepriamu distribúciu, a to multikanálovú, používajúc ako distribučné kanály najmä viazaných finančných agentov a samostatných finančných agentov.

Pri realizácii finančného sprostredkovania v kategórii samostatný finančný agent sa možno v praxi v zásade stretnúť s dvoma modelmi. Prvý z nich je reprezentovaný obchodnou spoločnosťou, spravidla jednoosobovou spoločnosťou s ručením obmedzeným, v ktorej fyzická osoba, jediný spoločník a konateľ uskutočňuje osobne všetky fázy finančného sprostredkovania od kontaktovania (potenciálneho) klienta až po sprostredkovanie podpísania zmluvy o poskytnutí finančnej služby. Pre toto podnikanie *sui generis* je príznačná absencia uskutočňovania finančného sprostredkovania prostredníctvom podriadených finančných agentov.

Za pomyselný protipól možno považovať druhý model, v ktorom obchodná spoločnosť, spravidla akciová spoločnosť, fakticky nerealizuje finančné sprostredkovanie štatutárnym orgánom. V prípade viacosobového štatutárneho orgánu dochádza *ex lege* k určeniu člena štatutárneho orgánu zodpovedného za finančné sprostredkovanie, a tento zároveň zodpovedá za činnosť odborného garanta samostatného finančného agenta. Zákonodarcu umožňuje, aby fyzická osoba kumulovala funkciu člena štatutárneho orgánu zodpovedného za finančné sprostredkovanie a odborného garanta samostatného finančného agenta. Predstavenstvo a dozornú radu akciovej spoločnosti vykonávajúcej toto podnikanie *sui generis* definujeme ako skupinu fyzických osôb, ktoré preukázali dôveryhodnosť podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a u vybraného člena (vybraných členov) štatutárneho orgánu došlo aj k preukázaniu odbornej spôsobilosti podľa zákona o finančnom sprostredkovaní, nie sú však *de facto* involvovaní do úkonov, ktoré subsuumujeme pod legálnu definíciu finančného sprostredkovania. Ide o osoby, ktoré manažujú uvedené procesy. Pre predmetný model je charakteristické využívanie predovšetkým siete podriadených finančných agentov a zároveň disponovanie súborom zamestnancov, ktorí spravidla nevykonávajú činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie, ale plnia administratívnu podpornú funkciu pre podriadených finančných agentov, tzv. *back office*.

Prostredníctvom druhého z predmetných modelov boli v ostatných rokoch dosiahnuté mimoriadne výsledky v sektore finančného sprostredkovania. Čím vyšší je počet subordinovaných subjektov, tým vyššia je pravdepodobnosť, že dôjde k sprostredkovaniu uzatvorenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby, *ergo* k dosiahnutiu zisku. Preto možno konštatovať, že každý subordinovaný subjekt predstavuje pre samostatného finančného agenta kľúčového zmluvného partnera. I keď pomenovanú (napr. zmluvu o obchodnom zastúpení) či inominátnu zmluvu podľa ustanovenia § 269 ods. 2 Obchodného zá-

²⁰ Tamtiež s. 194.

konníka v spojení s ustanovením § 9 zákona o finančnom sprostredkovaní²¹ uzatvárajú samostatný a podriadený finančný agent zvyčajne na dobu neurčitú, nemožno vylúčiť jej vypovedanie alebo iné ukončenie z podnetu podriadeného finančného agenta a následne uzatvorenie novej zmluvy s iným samostatným finančným agentom. V tomto kontexte môžeme hovoriť o fenoméne „migrácie“ podriadených finančných agentov od jedného navrhovateľa na zápis do registra k ďalšiemu.

Na účely redukcie fenoménu „migrácie“ podriadených finančných agentov slúžia predovšetkým zmluvne zakotvené konkurenčné doložky, ako aj etické kódexy. J. J. Lynch považuje za kľúčové, aby normy tvoriace obsah etického kódexu zdôrazňovali dodržiavanie zákonov, rešpektovanie práv tretích osôb a budovanie diskretnosti.²² Asociácia finančných sprostredkovateľov a poradcov (ďalej tiež len „AFISP“) zaviazala svojich členov k dodržiavaniu Etického kódexu z 25. septembra 2007 v znení zmien zo dňa 12. januára 2010 a dňa 28. mája 2013 (ďalej spravidla len „Etický kódex AFISP“).²³ Okruhy činností, na ktoré sa vzťahuje Etický kódex AFISP, môžeme rozdeliť na:

- povinnosti voči klientom,
- povinnosti edukačné,
- povinnosti poskytovať súčinnosť asociácii,
- povinnosti zdržať sa určitého konania,
- povinnosti mlčanlivosti,
- dodržiavania stanov a ďalších interných predpisov AFISP,
- povinnosti zamedzenia motivovania subordinovaných subjektov na odchod ku konkurencii,
- povinnosť oboznamovania podriadených zložiek s predmetným dokumentom.²⁴

Prijatím Etického kódexu AFISP bol vnesený do súťaže vyšší etický princíp, ktorý zaviazal členov, aby pre rozvoj podnikania nezneužívali hodnoty tvorené konkurenčnými spoločnosťami.²⁵ Na Etický kódex AFISP nadväzuje činnosť Etickej komisie AFISP, ktorá ako orgán zodpovedá za jeho dodržiavanie a uplatňovanie v praxi. V prípade, ak zistí porušenia predmetného dokumentu, je oprávnená požadovať ich odstránenie a nápravu. Členovia asociácie majú notifikačnú povinnosť, tzn. sú povinní informovať Etickú komisiu AFISP o porušeníach princípov Etického kódexu AFISP.²⁶ V praxi však nikdy nebude možné negatívny fenomén „migrácie“ podriadených finančných agentov úplne eliminovať.

²¹ Bližšie k tejto zmluve a jej obsahovým a formálnym náležitostiam pozri WINKLER, M., SLEZÁKOVÁ, A. Komentár k § 29. In SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020, s. 336 - 340.

²² LYNCH, J. J. *Banken und Moral – Die vierte Dimension im Finanzmanagement*. Wiesbaden : Gabler, 1996, s. 191.

²³ SLEZÁKOVÁ, A. *Legislatívne determinanty finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v právnom poriadku Slovenskej republiky*. [dizertačná práca] Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2015, s. 108.

²⁴ Tamže.

²⁵ PODHOREC, R. Prísnejší etický kódex. In *Investor*. 2010, č. 2, s. 42.

²⁶ SLEZÁKOVÁ, A. *Legislatívne determinanty finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v právnom poriadku Slovenskej republiky*. [dizertačná práca] Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2015, s. 109.

Ako uvádza R. Podhorec, neustále vystavovanie ponúk na prechod ku konkurencii s vidinou získavania vyšších provízií zdôrazňuje potrebu stabilizácie siete, keďže mobilita podriadených agentov z jednej siete do druhej je spojená s častým stornovaním pôvodnej zmluvy o poskytnutí finančnej služby.²⁷

Ďalším negatívnym faktorom spojeným s migráciou podriadených finančných agentov je odchod klientely od samostatného finančného agenta, s ktorým mal pôvodne podriadený finančný agent uzavretú zmluvu, ako aj únik zoznamu kontaktov.

Zoznam klientov samostatného finančného agenta je obchodným tajomstvom, ktoré si starostlivo chráni, pretože pre neho predstavuje významnú konkurenčnú výhodu a zároveň zvyšuje pravdepodobnosť generovania zisku. Obchodné tajomstvo je využiteľné v hospodárskej súťaži, a to aj u konkurentov samostatného finančného agenta. Konkurencia medzi samostatnými finančnými agentmi je pritom na Slovensku mimoriadne vysoká.

V zmysle ustanovenia § 18 Obchodného zákonníka má výlučné právo s obchodným tajomstvom nakladať majiteľ obchodného tajomstva, najmä povoliť jeho využitie a určiť podmienky tohto využitia. Pod majiteľom práv k obchodnému tajomstvu treba rozumieť podnikateľa prevádzkujúceho podnik, na ktorý sa vzťahuje obchodné tajomstvo.²⁸ V prípade, že zoznam klientov by bez povolenia samostatného finančného agenta s cieľom získať prospech pre seba alebo pre iného využil podriadený finančný agent, ktorý uzavrel novú písomnú zmluvu s iným samostatným finančným agentom, šlo by o porušenie obchodného tajomstva. V zmysle ustanovenia § 17 ods. 3 Obchodného zákonníka sa za rušiteľa obchodného tajomstva považuje fyzická alebo právnická osoba, ktorá porušuje alebo ohrozuje obchodné tajomstvo.

Ako sme už zdôvodnili, zoznam klientov samostatného finančného agenta je zároveň predmetom jeho výhradného osobitného práva k databáze. Medzi práva zhotoviteľa databázy patria (ustanovenie § 135 ods. 1 autorského zákona):

- a) výhradné právo na použitie databázy,
- b) právo udeliť súhlas na extrakciu celého obsahu databázy alebo jej kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatnej časti,
- c) právo udeliť súhlas na reutilizáciu celého obsahu databázy alebo jej kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatnej časti²⁹.

Ad a): Výhradné právo samostatného finančného agenta použiť klientsku databázu zahŕňa aj jej sprístupnenie podriadenému finančnému agentovi, ktorý sa tak stáva jej používateľom. V praxi sa to zvyčajne zrealizuje tak, že podriadenému finančnému agentovi sú umožnené prístupy do informačného systému, kde sa nachádzajú aj príslušné údaje o klientoch. Avšak aby podriadený finančný agent získal postavenie oprávneného používateľa databázy, musia byť účel a spôsob prístupu a použitia databázy vymedzené

²⁷ PODHOREC, R. Prísnejší etický kódex. In *Investor*. 2010, č. 2, s. 42.

²⁸ BARKOCI, S., PATAKYOVÁ, M. Komentár k § 18 [Dispozícia s obchodným tajomstvom]. In PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník*. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 94.

²⁹ Reutilizácia predpokladá sprístupnenie databázy verejnosti (ustanovenie § 135 ods. 4 autorského zákona), čo vylučuje jej súčasnú ochranu ako databázy dôverných údajov, preto sa jej v ďalšom texte nebudeme venovať.

v zmluve so zhotoviteľom databázy, t. j. samostatným finančným agentom, a to aj keď takýto prístup alebo použitie nevyhnutne vyžaduje výkon inak vyhradených činností (porov. recitál 34 smernice o právnej ochrane databáz). To znamená, že keď samostatný finančný agent ako zhotoviteľ databázy odníme podriadenému finančnému agentovi ako jej používateľovi prístup do nej (napr. v súvislosti s podaním výpovede zmluvy uzatvorenej medzi nimi), ten automaticky svoje oprávnenie používať databázu stráca.

Ad b): Extrakcia databázy je trvalé alebo dočasné vyhotovenie rozmnoženiny databázy prenesením celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti na iný nosič akýmkoľvek prostriedkom v akejkolvek forme. Extrakcia databázy medzi samostatným finančným agentom a podriadeným finančným agentom by prichádzala do úvahy jedine vtedy, ak by podriadený finančný agent prevádzkoval vlastný informačný systém, kam by si potreboval preniesť údaje o zverených klientoch. Opačný postup, t. j. prenos údajov o získaných klientoch z informačného systému podriadeného finančného agenta do informačného systému samostatného finančného agenta však nemožno považovať za extrakciu, keďže zhotoviteľom tejto databázy je samostatný finančný agent, ako sme už zdôvodnili. Na extrakciu údajov od samostatného finančného agenta k podriadenému finančnému agentovi je potrebný jeho súhlas, pokiaľ ide o celú databázu alebo jej podstatnú časť.

Do osobitného práva k databáze nezasahuje jej používateľ, ktorý bez súhlasu zhotoviteľa databázy vykoná extrakciu kvalitatívne alebo kvantitatívne nepodstatnej časti jej obsahu, a to na akýkoľvek účel (§ 138 ods. 3 autorského zákona), avšak konanie, ktoré je opakovanou a systematickou extrakciou nepodstatných častí obsahu databázy, ktoré je v rozpore s bežným využitím databázy a ktoré neprimerane zasahuje do právom chránených záujmov zhotoviteľa databázy, je zakázané (ustanovenie § 135 ods. 5 autorského zákona). Všetky tri aspekty musia byť naplnené, aby bolo toto konanie v rozpore so zákonom. Ide o tzv. trojkrokový test zakotvený aj vo viacerých medzinárodných dohovoroch.³⁰

Pri hodnotení toho, či dotknutá časť je z kvalitatívneho, ako aj kvantitatívneho uhla pohľadu podstatná, je potrebné zohľadniť vklad do zostavenia databázy a škodu spôsobenú na tomto vklade extrakciou a/alebo reutilizáciou.³¹ Vyhodnotenie, či ide o podstatnú časť obsahu databázy:

- z kvantitatívneho hľadiska sa posudzuje vzhľadom na rozsah extrahovaných alebo reutilizovaných údajov vo vzťahu k celkovému rozsahu obsahu databázy³²;
- z kvalitatívneho hľadiska sa posudzuje vzhľadom na význam investície do získania, overenia alebo prezentácie obsahu databázy, ktorá je predmetom extrakcie a/alebo reutilizácie, nezávisle od toho, či ide o kvantitatívne podstatnú časť celkového obsahu chránenej databázy³³.

³⁰ ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. *Autorský zákon*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 272 – 274.

³¹ Bod 69. Rozsudku Súdneho dvora (veľkej komory) z 9. novembra 2004 vo veci C-203/02 *The British Horseracing Board Ltd a i. proti William Hill Organization Ltd.*,

³² Porov. bod 70, tamže.

³³ Porov. bod 71, tamže.

Keďže existencia práva *sui generis* nevedie k vzniku nového práva na diela, údaje alebo samotné materiály obsiahnuté v databáze, vnútorná hodnota extrahovaných a/alebo reutilizovaných materiálov nie je vhodným kritériom na posúdenie toho, či dotknutá časť je podstatná.³⁴

Uvedené znamená, že ak si podriadený finančný agent jednorazovo skopíruje časť údajov o klientoch z databázy samostatného finančného agenta, pokiaľ šlo o jej nepodstatnú časť (napr. šlo by len o časť klientov získaných akvizičnou činnosťou príslušného podriadeného finančného agenta ako jedného z mnohých), samo osebe by to nemuselo byť považované za porušenie výlučného práva k databáze, ktoré patrí samostatnému finančnému agentovi ako jej zhotoviteľovi (ustanovenie § 138 ods. 3 autorského zákona, porov. však s čl. 8 ods. 1 smernice o právnej ochrane databáz, ktoré koncipuje výnimku užšie než autorský zákon). Ak si však podriadený finančný agent systematicky a pravidelne kopíruje hoci len časť údajov o klientoch samostatného finančného agenta s cieľom v budúcnosti ich komerčne využiť vo vlastný prospech alebo v prospech konkurentov samostatného finančného agenta, šlo by o nedovolený zásah do výlučného práva k databáze (ustanovenie § 135 ods. 5 autorského zákona, čl. 7 bod 5 smernice o právnej ochrane databáz).

Napokon preskúmame, aký právny rámec by mal presun osobných údajov klientov spolu s migráciou podriadeného finančného agenta od jedného samostatného finančného agenta k inému. Ako sme už uviedli, do úvahy prichádzajú dva režimy.

Prvý z nich vychádza z toho, že medzi samostatným finančným agentom a podriadeným finančným agentom existuje vzťah prevádzkovateľ – sprostredkovateľ. V takom prípade platí všeobecné pravidlo, podľa ktorého je sprostredkovateľ na základe rozhodnutia prevádzkovateľa po ukončení poskytovania služieb týkajúcich sa spracúvania osobných údajov povinný všetky osobné údaje vymazať, vymazať aj ich kópie alebo vrátiť ich prevádzkovateľovi s tým, že výnimku môže stanovovať právo EÚ alebo právo členského štátu, keď požaduje uchovávanie týchto osobných údajov [čl. 28 bod 3. písm. g) nariadenia GDPR]. Samozrejme, je v záujme prevádzkovateľa (samostatného finančného agenta), aby v prípade migrácie podriadeného finančného agenta osobné údaje klientov ďalej nepoužíval, takže iný pokyn ako ich vymazanie, resp. vrátenie ani nemožno očakávať. Narážame tu však na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 36 ods. 1 zákona o finančnom sprostredkovaní, podľa ktorého je každý finančný agent (vrátane podriadeného) povinný viesť evidenciu o. i. aj osobných údajov fyzických osôb, identifikačných údajov právnických osôb a sprievodných dokumentov, ibaže by túto povinnosť prevzal za podriadeného samostatný finančný agent (§ 36 ods. 3 zákona o finančnom sprostredkovaní). Táto povinnosť trvá počas 10 rokov od začiatku platnosti zmluvy o poskytnutí finančnej služby (§ 36 ods. 2 zákona o finančnom sprostredkovaní). Z uvedeného vyplýva, že ak zmluva o poskytovaní finančnej služby³⁵ nebola uzatvorená,

³⁴ Bod 72, tamže.

³⁵ Zmluva o poskytnutí finančnej služby je podľa § 4 písm. c) zákona o finančnom sprostredkovaní definovaná ako zmluva medzi klientom a finančnou inštitúciou, na základe ktorej finančná inštitúcia poskytuje klientovi finančnú službu, najmä zmluva o bežnom účte, poisťná zmluva, zmluva o úvere, zmluva o kúpe cenných papierov, zmluva o riadení portfólia, účastnícka zmluva, zamestnávateľská zmluva a zmluva o starobnom dôchodkovom sporení. Nespadá sem teda prípadná zmluva uzavretá medzi potenciálnym klientom a finančným agentom.

t. j. ide o osobné údaje potenciálneho klienta, podriadený finančný agent nebude mať povinnosť ich uchovávať po skončení zmluvy medzi ním a samostatným finančným agentom. Pokušenie vyplývajúce z toho, že má u seba osobné údaje klientov, hoci na iný účel než je ich komerčné oslovovanie s novými ponukami, však bude veľké.

Druhý režim vychádza z predpokladu, že podriadený finančný agent prevádzkuje vlastný informačný systém, z čoho vyplýva, že sám stanovuje účely a prostriedky spracúvania osobných údajov klientov či potenciálnych klientov, teda stáva sa prevádzkovateľom. V takom prípade mu nariadenie GDPR ani zákon o finančnom sprostredkovaní nebránia po ukončení zmluvy so samostatným finančným agentom tieto osobné údaje ďalej spracúvať. Pravda, či ich môže spracúvať aj na marketingové, akvizičné či iné komerčné účely, bude závisieť od toho, či mu na to bol (priamo jemu, nie samostatnému finančnému agentovi) udelený súhlas alebo je splnený iný zákonný účel spracúvania (napr. oprávnený záujem). Toto však platí len vo vzťahu k osobným údajom klientov, ktorých sám získal, resp. s nimi rokoval, a nie osobným údajom kmeňových klientov samostatného finančného agenta, ktoré – ak ich mal podriadený finančný agent k dispozícii³⁶ – majú po ukončení zmluvného vzťahu obdobný režim ako je opísaný v predchádzajúcom odseku.

Podľa záväzných noriem upravujúcich spracúvanie osobných údajov platí, že aj pri migrácii k inému samostatnému finančnému agentovi si bude podriadený finančný agent môcť (dokonca bude mať povinnosť) ponechať osobné údaje klientov, ktorých počas zmluvného vzťahu sám získal. Jedinou výnimkou je prípad, keď zaňho všetky tieto osobné údaje evidoval samostatný finančný agent. Pokiaľ bol podriadený finančný agent voči nemu ako prevádzkovateľovi v postavení sprostredkovateľa (a nedošlo k outsourcovaniu evidencie osobných údajov samostatným finančným agentom), má podriadený finančný agent dokonca povinnosť archivovať osobné údaje všetkých klientov samostatného finančného agenta, ktoré mal k dispozícii. Na marketingové alebo iné komerčné účely (napr. na oslovovanie tých istých klientov s novými ponukami po migrácii k novému samostatnému finančnému agentovi) však môže tieto osobné údaje použiť, len ak je na to splnený zákonný účel.

Zneužitie osobných údajov či iných dôverných údajov získaných v rámci finančného sprostredkovania zakazujú aj ustanovenia zákona o finančnom sprostredkovaní týkajúce sa mlčanlivosti. Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 zákona o finančnom sprostredkovaní finančný agent je povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s vykonávaním finančného sprostredkovania, a nesmie ich zneužiť vo svoj prospech ani v prospech inej osoby, a to aj po skončení vykonávania finančného sprostredkovania. Ako upozorňujú komentátori zákona o finančnom sprostredkovaní, zneužitie týchto údajov nie je časovo obmedzené a vzťahuje sa aj na osoby vykonávajúce finančné sprostredkovanie, ktoré už ukončili vykonávanie týchto činností.³⁷ Zákaz zneužitia dôverných údajov (vrátane osobných údajov klientov ako napr. výška

³⁶ Pri ich sprístupnení bude potrebné splniť si povinnosti uvedené v čl. 14 nariadenia GDPR.

³⁷ NÁDASKÝ, A., TURČANOVÁ, Z., SLEZÁKOVÁ, A. Komentár k § 28. In SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020, s. 330.

ich príjmu, hodnota majetku či výška záväzkov) znemožňuje tieto údaje použiť pre seba alebo pre iného samostatného finančného agenta, s ktorým by migrujúci podriadený finančný agent v budúcnosti nadviazal spoluprácu.

4. Právne následky migrácie klientskej databázy k inému samostatnému finančnému agentovi

Porušenie obchodného tajomstva je jednou z pomenovaných skutkových podstát nekalej súťaže. Nekalá súťaž je upravená v ustanoveniach § 44 až § 55d Obchodného zákonníka.

Právna úprava nekalej súťaže vychádza z koncepcie všeobecnej platnosti generálnej klauzuly upravenej v ustanovení § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka, v ktorej zmysle je nekalou súťažou konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Na to, aby mohlo byť určité konanie posudzované ako nekalosúťažné, musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

Porušenie obchodného tajomstva ako osobitná skutková podstata nekalej súťaže je upravené v ustanovení § 51 Obchodného zákonníka. K naplneniu tejto skutkovej podstaty môže dôjsť:

- a) neoprávneným získaním obchodného tajomstva,
- b) jeho neoprávneným využitím alebo
- c) jeho neoprávneným sprístupnením.

V rozhodnutí Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 63Cb/159/2006 zo dňa 27. 06. 2012 sa konštatuje: „Na naplnenie skutkovej podstaty porušenia obchodného tajomstva netreba preukazovať účel konajúcej osoby, pre ktoré obchodné tajomstvo vyzradila, odplatnosť, či bezodplatnosť vyzradenia, zavinený charakter jej konania, ba dokonca ani jeho znalosť protiprávnosti svojho konania. Nevyžaduje sa ani to, aby vyzradenie obchodného tajomstva malo za následok vznik skutočného prospechu tretej osobe. Rozhodujúci je objektívny výsledok – porušenie obchodného tajomstva.“

Ak došlo k porušeniu alebo ohrozeniu obchodného tajomstva, je možné uplatniť nároky podľa ustanovenia § 53 Obchodného zákonníka, a teda žiadať o zdržanie sa protiprávneho konania alebo odstránenie závadného stavu, ďalej požadovať primerané zadosťučinenie, a to aj v peniazoch, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

K právnym prostriedkom ochrany obchodného tajomstva patria aj neodkladné opatrenie a nápravné opatrenie. Neodkladné opatrenie má slúžiť na zvýšenú ochranu pri porušení obchodného tajomstva vzhľadom na to, že dôsledky takéhoto konania môžu mať výrazný nežiaduci vplyv na podnikanie majiteľa obchodného tajomstva z dôvodu nevratného stavu pri jeho sprístupnení tretím osobám.³⁸ Neodkladným opatrením môže súd napríklad na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť spočívajúcu v ukončení alebo zákaze sprístupňovania obchodného

³⁸ MORAVČÍKOVÁ, A. Komentár k § 55d Zverejňovanie súdnych rozhodnutí. In PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník*. Bratislava : C. H. Beck, 2022, s. 242.

tajomstva. Nápravným opatrením môže súd na návrh majiteľa obchodného tajomstva uložiť nápravné oparenie spočívajúce napríklad v ukončení alebo zákaze využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva, resp. v zničení všetkých dokumentov, predmetov, materiálov, látok alebo elektronických súborov alebo ich častí obsahujúcich alebo tvoriacich obchodné tajomstvo alebo ich odovzdaní majiteľovi obchodného tajomstva. K právnym prostriedkom ochrany obchodného tajomstva patrí aj možnosť zverejniť rozhodnutie vo veci samej alebo jeho časti na náklady rušiteľa obchodného tajomstva, ak je to potrebné vzhľadom na závažnosť porušenia obchodného tajomstva.

Napriek tomu, že Obchodný zákonník upravuje viacero prostriedkov na ochranu majiteľa obchodného tajomstva, proti nekalým praktikám podriadených finančných agentov je reálne realizovanie ochrany veľmi komplikované.

Nekalosúťažným konaním a porušením obchodného tajomstva (aj keď v trestnoprávnej rovine)³⁹ sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky v uznesení sp. zn. 5Tdo 1130/2018 zo dňa 28. 11. 2018, ktorým rozhodoval o dovolaní podriadeného poisťovacieho sprostredkovateľa. Najvyšší súd ČR v uznesení uviedol: „*Je nepochybné, že v posudzovanej veci boli naplnené znaky generálnej klauzuly nekalej súťaže. Obvinený sa podľa skutkových zistení súdov nižších stupňov dopustil konania v rámci hospodárskej súťaže medzi dvoma súťažiteľmi v rovnakom segmente trhu (medzi poisťovacími agentami), a síce medzi obchodnými spoločnosťami Broker Trust, a. s. (zvyhodneným súťažiteľom), a Broker Consulting, a. s. (znevýhodneným súťažiteľom). Konanie obvineného rozhodne bolo v rozpore s dobrými mravmi súťaže, keď obvinený oslovoval klientov, ktorých predtým získal pre obchodnú spoločnosť Broker Consulting, a. s., u ktorej boli zaradení do tzv. kmeňa klientov, ponúkal im zrušenie súčasných zmlúv a uzavretie nových poisťných zmlúv prostredníctvom obchodnej spoločnosti Broker Trust, a. s., pre ktorú po novom pracoval, a to v snahe dosiahnuť províziu za sprostredkovanie poisťnej zmluvy, pri súčas-*

³⁹ Trestného činu „porušenie predpisů o pravidlech hospodárské soutěže“ sa podľa ustanovenia § 248 ods. 1 písm. h) zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku v znení neskorších predpisov „dopustí ten, kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodárské soutěži dopustí porušování obchodního tajemství a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody.“ Podľa ustanovenia § 2918 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku v znení neskorších predpisov, „kdo se dostane v hospodárském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“ Podľa ustanovenia § 2976 ods. 2 písm. a) až j) zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku v znení neskorších predpisov, „nekalou soutěží je zejména klamavá reklama, klamavé označování zboží a služeb, vyvolání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele, podplácení, zlehčování, srovnávací reklama, pokud není dovolena jako přípustná, porušování obchodního tajemství, dotěrné obtěžování a ohrožení zdraví a životního prostředí.“ Podľa ustanovenia § 504 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku v znení neskorších predpisov, „obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastníky zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.“ Podľa ustanovenia § 2985 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku v znení neskorších predpisov, „porušením obchodního tajemství je jednání, jímž jednatel jině osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní, pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství, které může být využito v soutěži a o němž se dověděla, tím, že mu tajemství bylo svěřeno nebo jinak se stalo přístupným na základě jeho pracovního poměru k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, popřípadě v rámci výkonu funkce, k níž byl soudem nebo jiným orgánem povolán, nebo vlastním nebo cizím jednáním přičítám se zákonu.“

nom uvedomovaní si poškodenia pôvodného sprostredkovateľa, ktorý bude tratiť z dôvodu tzv. stornopoplatkov. Týmto zištným konaním sa snažil pre seba získať prospech, spôsobil obchodnej spoločnosti Broker Consulting, a.s., ujmu minimálne na stornopoplatkoch(...). Obvinený súčasne naplnil aj osobitnú skutkovú podstatu nekalej súťaže, a sice porušovanie obchodného tajomstva podľa § 2976 ods. 2 písm. h) a § 2985 obč. zák., pretože neoprávnene pre seba využil obchodné tajomstvo poisťovacieho agenta obchodnej spoločnosti Broker Consulting, a. s., ktoré bolo obvinenému zverené na základe zmluvného vzťahu ako podriadenému poisťovaciemu sprostredkovateľovi. Obsahom obchodného tajomstva boli konkrétne osobné údaje klientov, vrátane údajov o nimi uzavretých poisťných zmluvách, ktoré boli obsiahnuté v tzv. kmeni klientov. Je treba pripomenúť, že poškodená obchodná spoločnosť Broker Consulting, a. s., mala databázu kmeňa klientov dostatočne chránenú prístupovým menom a heslom, ochranu svojho obchodného tajomstva zabezpečovala. Obvinený bol dostatočne oboznámený s tým, že tieto údaje sú súčasťou jej obchodného tajomstva a akým spôsobom s ním môže nakladať.“⁴⁰ Najvyšší súd ČR dovolanie obvineného ako zjavne neopodstatnené odmietol. V uvedenom prípade súd posudzoval skutok v súvislosti s trestným činom porušenia predpisov o hospodárskej súťaži podľa ustanovenia § 248 zákona č. 40/2009 Sb. Trestného zákoníku v znení neskorších predpisov, Českej republiky. Ide o prípad vyvodzovania trestnej zodpovednosti za porušenie obchodného tajomstva finančným agentom.

Pre úplnosť dodávame, že v obzvlášť závažných prípadoch porušenia obchodného tajomstva do úvahy prichádza aj v slovenskom právnom poriadku ochrana prostriedkami trestného práva. Ten, kto vyzvedá obchodné tajomstvo v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe alebo kto také tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradí, dopúšťa sa trestného činu. Skutková podstata trestného činu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva je upravená v ustanovení § 264 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Právo na obchodné tajomstvo nie je časovo obmedzené. Trvá po celú dobu, počas ktorej sú splnené podmienky jeho existencie v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Na rozdiel od obchodného tajomstva je osobitné právo zhotoviteľa databázy časovo obmedzené na 15 rokov odo dňa zhotovenia databázy. Tu však treba uviesť, že akákoľvek zmena obsahu databázy, ktorá je kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatná, alebo každý nový kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do databázy spočívajúci v doplnení, skrátení alebo v inom upravovaní, je zhotovením novej databázy (ustanovenie § 136 autorského zákona). To znamená, že keď sa databáza klientov neustále podstatným spôsobom aktualizuje, dopĺňa a upravuje, má to za následok kontinuálne posúvanie začatia plynutia 15-ročnej zákonnej lehoty jej ochrany.

Nároky, ktoré má zhotoviteľ klientskej databázy voči jej neoprávnenému používateľovi (migrujúcemu podriadenému finančnému agentovi), zahŕňajú (ustanovenie § 140 v spojení s ustanovením § 58 ods. 1 autorského zákona) právo domáhať sa:

⁴⁰ Pozn. aut. – vlastný preklad z češtiny.

- a) určenia pôvodcovstva (zhotovenia) databázy;
- b) zákazu ohrozenia svojho práva vrátane zákazu opakovania takéhoto ohrozenia;
- c) zákazu neoprávneného zásahu do svojho práva vrátane zákazu zásahu;
- d) poskytnutia informácií o pôvode rozmnoženiny databázy alebo jej napodobeniny, o spôsobe a rozsahu jej použitia a o službách porušujúcich právo zhotoviteľa databázy;
- e) poskytnutia informácií o sprístupňovaní databázy verejnosti spôsobom porušujúcim právo zhotoviteľa;
- f) odstránenia následkov zásahu do práva na náklady osoby, ktorá neoprávnené zasiahla alebo hrozila neoprávneným zásahom;
- g) náhrady nemajetkovej ujmy;
- h) náhrady škody;
- i) vydania bezdôvodného obohatenia.

V krajnom prípade ochraňujú práva zhotoviteľa databázy aj normy trestného práva. Konkrétne ide o skutkovú podstatu porušovania autorského práva v zmysle ustanovenia § 283 Trestného zákona, podľa ktorej sa trestného činu dopustí každý, kto neoprávnené zasiahne do zákonom chránených práv k dielu, umeleckému výkonu, zvukovému záznamu alebo zvukovo-obrazovému záznamu, rozhlasovému vysielaniu alebo televíznemu vysielaniu alebo databáze. Závažné následky má aj porušenie povinností v súvislosti s ochranou osobných údajov dotknutých osôb. Tieto následky môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

- a) súkromnoprávne,
- b) verejnoprávne.

Ad a): Každá osoba, ktorej vznikla majetková ujma alebo nemajetková ujma v dôsledku porušenia zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“), má právo na náhradu škody od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa (ustanovenie § 38 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov). Prevádzkovateľ, ktorý sa zúčastnil na spracúvaní osobných údajov, je zodpovedný za škodu spôsobenú nezákonným spracúvaním. Zodpovednosť sprostredkovateľa za škodu je menej prísna. Sprostredkovateľ zodpovedá za škodu spôsobenú spracúvaním osobných údajov, len ak nesplnil taxatívne uvedené povinnosti alebo ak konal nad rámec alebo v rozpore s pokynmi prevádzkovateľa, ktoré boli v súlade so zákonom (ustanovenie § 38 ods. 2 zákona o ochrane osobných údajov). Zodpovednosť prevádzkovateľa, ako aj sprostredkovateľa je konštruovaná ako subjektívna. Obaja sa jej zbavia (exkulpujú sa), ak preukážu, že škodu nezavinili (ustanovenie § 38 ods. 3 zákona o ochrane osobných údajov).

Ad b): Sankcie za porušenie predpisov o ochrane osobných údajov môžu byť naozaj drakonické.⁴¹ Miernejšia forma sankcie je opatrenie na nápravu, ktoré sa ukladá spolu

⁴¹ Zákon o ochrane osobných údajov ich stanovuje vo výške do 10 000 000 eur alebo do 2 % celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok, podľa toho, ktorá suma je vyššia (ustanovenie § 104 ods. 1), a pri kvalifikovaných skutkových podstatách až do 20 000 000 eur alebo do 4 % celkového svetového ročného obratu za predchádzajúci účtovný rok, podľa toho, ktorá suma je vyššia (ustanovenie § 104 ods. 2 a 3).

s lehotou na jeho vykonanie, ak je to dôvodné a účelné. Môže spočívať v [ustanovenie § 102 ods. 1 písm. a), ods. 3 zákona o ochrane osobných údajov]:

- odstránení zistených nedostatkov a príčin ich vzniku;
- prijatí technických a organizačných opatrení s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti primeranú rizikám pre práva fyzických osôb;
- posúdení vplyvu spracovateľských operácií na ochranu osobných údajov.

Opatrenia na nápravu a pokuty ukladá Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, ktorý zaradujeme medzi regulačné a dozorové orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou.

Popri uvedených sankciách môže finančného agenta (či už samostatného alebo podriadeného) sankcionovať za porušenie jeho povinností aj Národná banka Slovenska. Tá má podľa ustanovenia § 39 ods. 1 zákona o finančnom sprostredkovaní právo ukladať opatrenia na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov a pri závažnejšom porušení aj pokuty. Adresátom pokút pritom nemusí byť len samotný finančný agent, ale aj jeho štatutárny orgán, resp. jeho člen alebo člen dozorného orgánu finančného agenta, t. j. fyzické osoby (porov. ustanovenie § 39 ods. 7 zákona o finančnom sprostredkovaní *in fine*). Zneužitie dôverných údajov o klientoch by zrejme založilo administratívnoprávnu (finančnoprávnu) zodpovednosť každej fyzickej osoby, ktorá by sa takého deliktu dopustila. Rozpätia pokút ukladaných Národnou bankou Slovenska finančným agentom a ich štatutárnym orgánom sú špecifikované v ustanoveniach § 39 ods. 1 písm. b) a ods. 7 zákona o finančnom sprostredkovaní. Výška týchto pokút je značná, aj keď nedosahuje horné hranice sankcií, ktoré je možné ukladať podľa zákona o ochrane osobných údajov.

Záver

Databáza klientov požíva právnu ochranu na základe rôznych právnych predpisov, a to jednak súkromnoprávných, ako aj verejnoprávných, ktoré vytvárajú zložitý komplex právnych noriem regulujúcich rôzne aspekty tej istej problematiky. Tento príspevok si kladie za cieľ v širšom zmysle roztriediť tieto právne normy a podrobnejšie popísať dotknuté súkromnoprávne a verejnoprávne inštitúty z hľadiska ochrany dôverných údajov o klientoch a v užšom zmysle, konkrétne identifikovať právne okolnosti a následky migrácie klientskych zoznamov pri presune podriadeného finančného agenta od jedného samostatného finančného agenta k inému samostatnému finančnému agentovi.

Databáza klientov je predmetom:

- obchodného tajomstva,
- osobitného práva k databáze i
- ochrany osobných údajov.

Každý tento aspekt vyjadruje iné hľadisko chráneného záujmu a nástrojov jeho ochrany, spoločne však tvoria nerozlučný celok. Prvé dva aspekty klientskeho zoznamu majú súkromnoprávny charakter a aj nástroje na vymáhanie nápravy v prípade ich porušenia sú súkromnoprávne. Len v prípade zvýšenej intenzity zásahu sa môže dotknutý subjekt domáhať nápravy použitím trestnoprávných (teda verejnoprávných) prostried-

kov. Naopak, tretí aspekt zoznamu (databázy) klientov má verejnoprávny charakter, v určitých výnimočných prípadoch však možno použiť aj súkromnoprávne prostriedky nápravy.

Zmyslom klientskej databázy ako súčasti obchodného tajomstva je ochrana záujmu podnikateľa, ktorému obchodné tajomstvo patrí, t. j. v našom prípade samostatného finančného agenta. Ten má k dispozícii súkromnoprávne nástroje prostredníctvom prostriedkov ochrany proti nekalej súťaži, a pri veľmi intenzívnom zásahu aj možnosť iniciovania trestnoprávneho postihu, pričom v prípade začatia trestného stíhania by vystupoval v procesnom postavení poškodeného.

Osobitné právo k databáze klientov požíva samostatnú ochranu v zmysle autorského zákona. Identifikovať, kto je jeho nositeľom, nie je v prípade, že sa na vytváraní klientskej databázy podieľa podriadený finančný agent, úplne jednoznačné, ale v príspevku sme s pomocou výkladových pravidiel európskeho práva dospeli k záveru, že nositeľom tohto práva je samostatný finančný agent. Berúc do úvahy osobitnú právnu úpravu autorského zákona sme však dospeli k záveru, že ak si podriadený finančný agent jednorazovo skopíruje časť údajov o klientoch z databázy samostatného finančného agenta, pokiaľ šlo o jej nepodstatnú časť (napr. šlo by len o časť klientov získaných akvizíčnou činnosťou príslušného podriadeného finančného agenta), šlo by o dovolenú extrakciu a k porušeniu zákonných ustanovení by tak nedošlo. Právna úprava ochrany osobitného práva k databáze je teda miernejšia než ochrana obchodného tajomstva, ktoré podobnú výnimku nepripúšťa. Voľnejšia ochrana databázy klientov sa prejavuje aj v období ochrany, ktorá je časovo limitovaná (15 rokov) na rozdiel od neobmedzenej dĺžky trvania práva k obchodnému tajomstvu, danej dobou, počas ktorej sú naplnené jeho definičné znaky, a napokon aj v hornej hranici trestnoprávnej sankcie, ktorú je možné za porušenie osobitného práva k databáze v krajnom prípade uložiť (jeden rok v porovnaní s tromi rokmi v prípade obchodného tajomstva).

Naopak, objektom ochrany osobných údajov sú záujmy dotknutej fyzickej osoby, ktoré sú natoľko intenzívne, že je potrebná prísna verejnoprávna regulácia. S aplikáciou na vzťah samostatného finančného agenta s podriadeným finančným agentom možno konštatovať, že platná právna úprava nie je zameraná na „vlastníctvo“ či disponovanie s osobnými údajmi, ale na spôsob a účel nakladania s nimi. Podriadený aj samostatný finančný agent majú rovnaké právo osobné údaje spracúvať. Obaja majú zároveň zákonnú povinnosť viesť evidenciu o týchto osobných údajoch až po dobu 10 rokov od začiatku platnosti zmluvy o poskytnutí finančnej služby s jedinou výnimkou, keď túto povinnosť nemusí plniť podriadený finančný agent ako sprostredkovateľ, ak ju zaňho prevzal samostatný finančný agent vystupujúci ako prevádzkovateľ. Povinnosť viesť evidenciu o klientských údajoch však neznamená, že ich môže spracovateľ použiť na komerčné účely. Musel by byť uňho daný účel spracúvania osobných údajov. Sankcie za porušenie týchto povinností sú drakonické, bez ohľadu na to, či ich ukladá Úrad na ochranu osobných údajov alebo Národná banka Slovenska. Podobne ako v prípade obchodného tajomstva, aj v prípade porušenia osobitného práva k databáze je možné v krajnom prípade využiť trestnoprávne nástroje na nápravu.

Vzhľadom na súbežnú existenciu súkromnoprávných i verejnoprávných inštitútov a ich reguláciu predpismi rôznej právnej povahy a sily, je možné prijať nasledujúce závery:

1. Prípado, keď sa podriadený finančný agent zmocnil zoznamu klientov samostatného finančného agenta, tento mu ani po skončení zmluvného vzťahu nevrátil a využíva ho na svoje účely alebo účely tretích osôb, je protiprávnym za každých okolností a zakladá súkromnoprávnu i verejnoprávnu (administratívnu či dokonca trestnoprávnu) zodpovednosť rušiteľa.
2. Samotný fakt, že podriadený finančný agent ani po ukončení spolupráce so samostatným finančným agentom nevrátil a stále má k dispozícii zoznam jeho klientov, s ktorými však sám uzatvoril zmluvy (zároveň sú teda aj jeho klientmi alebo boli ako klienti získaní pre samostatného finančného agenta podriadeným finančným agentom), nie je *per se* naplnením skutkovej podstaty nekalosúťažného konania ani porušením osobitného práva k databáze. Podriadený finančný agent sa totiž môže odvolať na zákonnú povinnosť uchovávať osobné údaje a viesť záznamy v zmysle zákona o finančnom sprostredkovaní po dobu 10 rokov od uzatvorenia zmluvy s klientom. K porušeniu obchodného tajomstva, osobitného práva k databáze (pokiaľ nejde o dovolenú extrakciu), prípadne k naplneniu verejnoprávných skutkových podstatiek zákona o ochrane osobných údajov, zákona o finančnom sprostredkovaní či Trestného zákona by došlo, len ak by tieto údaje komerčne využil bez zákonného dôvodu pre seba alebo inú osobu (napr. iného samostatného finančného agenta).
3. Pokiaľ chce samostatný finančný agent podriadenému finančnému agentovi zabrániť, aby mal po skončení zmluvného vzťahu právny titul na akékoľvek klientske údaje, musia byť súčasne splnené dve podmienky:
 - a) podriadený finančný agent je voči samostatnému finančnému agentovi ako prevádzkovateľovi v postavení sprostredkovateľa a zároveň
 - b) samostatný finančný agent prevzal na základe písomnej zmluvy za podriadeného finančného agenta povinnosť uchovávanía osobných údajov a vedenia záznamov. Za splnenia týchto dvoch podmienok nemá podriadený finančný agent po skončení zmluvy so samostatným finančným agentom žiaden dôvod mať u seba akékoľvek údaje z databázy klientov, či už ide o kmeňových klientov samostatného finančného agenta alebo klientov získaných podriadeným finančným agentom.
4. Poškodený samostatný finančný agent si môže vybrať najvhodnejší a najefektívnejší spôsob nápravy z prostriedkov, ktoré má k dispozícii. Závisí tiež od jeho motivácie, či uprednostňuje reštitučný alebo sankčný aspekt príslušného nástroja. Ak reštitučný, je vhodné ísť cestou súkromnoprávnej žaloby vo veciach nekalej súťaže, kde existuje bohatá judikatúra súdov, a to nielen rozhodnutí vydaných vo veci samej, ale aj neodkladných opatrení. Až ako ďalšia v poradí prichádza do úvahy autorskoprávna žaloba. Ak je porušenie veľmi intenzívne, je možné použiť aj trestnoprávne prostriedky nápravy, v rámci ktorých tiež odpadajú niektoré náklady, ako napr. povinnosť platiť súdny poplatok; vzhľadom na formálny charakter trestného konania sa však treba pripraviť na značne dlhý a komplikovaný proces. V prípade záujmu na dosiah-

nutí skôr potrestania než odškodnenia je vhodné iniciovať začatie administratívneho konania, ktoré je oproti trestnému menej formálne, a tým aj rýchlejšie. Sankcie, ktoré možno v administratívnom konaní uložiť, môžu mať pritom viac odstrašujúci charakter než trestnoprávne sankcie.

De lege ferenda by bolo vhodné, aby zákonodarca jasne vymedzil pravidlá ochrany dôverných údajov o klientoch, a to jednak z hľadiska ochrany verejného záujmu, napr. z hľadiska priorit, ktoré chce štát na trhu finančného sprostredkovania presadzovať, a na druhej strane z hľadiska odôvodnenej ochrany súkromných záujmov, či už trhových aktérov na strane ponuky (finančných inštitúcií a finančných agentov) alebo na strane dopytu (finančných spotrebiteľov). Napr. legitímnym štátnym záujmom je silné konkurenčné prostredie na trhu finančného sprostredkovania, pričom jedným z nástrojov na podporu dosiahnutia tohto cieľa by mohlo byť uľahčenie toku dát o klientoch, na druhej strane príliš atomizovaný trh nepodporuje využívanie efektívnych nástrojov jeho regulácie, takže, naopak, v záujme stabilizácie trhu môže štát tok dôverných údajov o klientov medzi finančnými agentmi sťažiť či zamedziť. Podobne sa dostávajú do interakcie súkromné záujmy rôznych trhových aktérov a štát má v rámci ich vzájomného vyvažovania právo rozhodnúť, ktoré z nich podporí viac a ktoré menej. To všetko prebieha v rámci povinnosti zákonodarcu rešpektovať záväzky vyplývajúce Slovenskej republike z práva EÚ, medzinárodných záväzkov a jej vlastnej Ústavy. V každom prípade súčasná právna úprava je značne nejasná a tým, že pripúšťa rôzny výklad, vytvára právnu neistotu nielen pre finančných agentov (samostatných aj podriadených), ale aj pre klientov samotných.

Literatúra

- ADAMOVIČ, Z., HAZUCHA, B. *Autorský zákon*. Bratislava : C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-89603-58-9
- GHEZZI, L., MANZINI, R. On the financial evaluation of some intangible assets. In *Liuc papers*, 255, Castellanza : Università Carlo Cattaneo – LIUC, 2012, ISBN 991-0008-535-102-0512-6
- HASPROVÁ, M. *Marketing finančných inštitúcií: vybrané problémy*. Bratislava : Vydavateľstvo Daniel Netri, 2008. ISBN 978-80-969567-6-0
- JEANG, W. W., BROOKS, R. A. Current On-Line Issues. In *Texas Wesleyan Law Review*. Vol. 8 (2022), 3, s. 615 – 627. ISSN 1942-8634. DOI: <https://doi.org/10.37419/TWLR.V8.I3.10>
- KORAUŠ, A. *Marketing in the financial sector*. Bratislava : Sprint2, 2015. ISBN 978-80-89710-02-7
- KRAVECOVÁ, D. *Finančné sprostredkovanie – Ako podnikat' legálne*. Bratislava : Iuris Libri, 2016. ISBN 978-80-89635-25-2
- KUBÍČEK, P. a kol. *Obchodné právo*. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2021. ISBN 9788073808471
- LUNDQVIST, B. Regulating Competition and Property in the Digital Economy – The Interface Between Data, Privacy, Intellectual Property, Fairness and Competition Law. In *Stockholm Faculty of Law Research Paper Series No. 54*. Stockholm : Stockholm University, 2018
- LYNCH, J. J. *Banken und Moral – Die vierte Dimension im Finanzmanagement*. Wiesbaden : Gabler, 1996. ISBN 978-0-070-84451-3
- MRKÝVKA, P. *Propedeutika finančního práva*. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. ISBN 978-80-210-7745-4
- OVEČKOVÁ, O., CSACH, K. *Obchodné právo I. Všeobecná časť a súťažné právo*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2019. ISBN 978-80-571-0177-2

- PATAKYOVÁ, M. a kol. *Obchodný zákonník*. Bratislava : C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-8232-018-6
- PAULIČKOVÁ, A., GRUŇ, L. *Finančné právo na Slovensku*. Bratislava : Eurounion, 2007. ISBN 978-80-88984-94-8
- PODHOREC, R. Prísnejší etický kódex. In *Investor*. 2010, č. 2, s. 42, ISSN 1335-8235
- SINELNIKOVA V.G. Legal problems in the alienation of rights to a client database. In *Trudi po Intellectualnoy Sobstvennosti (Works on Intellectual Property)*, 2023, vol. 47 (4), s. 41 – 53; DOI: 10.17323/tis.2023.18211
- SLEZÁKOVÁ, A. Zoznam klientov ako predmet obchodného tajomstva samostatného finančného agenta. In *Studia Commercialia Bratislavensia*. 2021, č. 2, s. 143 – 149. ISSN 1339-3081
- SLEZÁKOVÁ, A. *Legislatívne determinanty finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v právnom poriadku Slovenskej republiky*. [dizertačná práca] Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta. Bratislava : Právnická fakulta UK, 2015
- SLEZÁKOVÁ, A., ŠIMONOVÁ, J., JEDINÁK, P. a kol. *Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2020. ISBN 978-80-571-0193-2

Zoznam použitých právnych predpisov

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27.3.1996)
- Zákon č. 185/2015 Z. z. autorský zákon v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník v znení neskorších predpisov

Zoznam použitej judikatúry

- Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica z 27. júna 2012, sp. zn. 63Cb/159/2006
- Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 28. 11. 2018, sp. zn. 5Tdo 1130/2018
- Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 9. novembra 2004 vo veci C-203/02 *The British Horseracing Board Ltd a i. proti William Hill Organization Ltd*. (Zbierka rozhodnutí 2004 I-10415)